



- És notícia!!!

## Índex

"CONVIVÈNCIA A L'ESCOLA I EDUCACIÓ DE LES EMOCIONS"

### I. Informació de l'EAP

"La intel·ligència emocional - IE -"

### II. Informació CREDA:

"L'estimulació lingüística de processos mentalistes"

### III. Informació del ELIC:

"El dol migratori i les emocions"

### IV. Informació del CRP:

"Novetats maig '09"



## ESCOLA D'ESTIU I ESCOL@

La formació permanent del professorat és un recurs del sistema educatiu per assolir els objectius de millora i canvi dels centres i el professorat. Fonamentalment la finalitat de la formació d'Estiu s'han emmarcat en el perfeccionament i actualització professional, els intercanvis d'experiències, la

discussió de problemes comuns i les aportacions col·lectives en forma de propostes a treballar durant el curs.

Podeu trobar tota la informació dels diferents cursos d'estiu a:  
<http://www.xtec.cat/formacio/formacioestiu09/index.htm>

## ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DELS CENTRES EDUCATIUS -CURS 2009/10-

educació  
normativa  
centres  
educatius

Atès que les resolucions d'organització i funcionament per als centres educatius del curs 2008-2009 es prorroguen per al curs 2009-2010, ja disposeu de les resolucions d'organització i funcionament dels centres educatius per al curs 2009-2010. Estes es difonen mitjançant el cercador que incorpora un **nou tipus de cerca** que permet consultar exclusivament les novetats de cada norma.

Per a més informació podeu anar a:

<http://educacio.gencat.net/portal/page/portal/Educacio/InstruccionsCurs>

---

## CONVIVÈNCIA A L'ESCOLA EDUCACIÓ DE LES EMOCIONS

*“Viure és aprendre a ser més feliç. Aquest, i no cap altre, és l'objectiu vital de tots els éssers humans”*

Ferran Salmurri

Si bé és cert que és bàsic llegir, escriure, sumar i restar, etc. també ho és saber què em passa, com faig jo perquè em passe i què puc fer amb el que em passa. Desenvolupar la intel·ligència emocional serà en el futur UNA COSA tan elemental com ensenyar a llegir i escriure, sobretot quan ens haguéssim convençut que el que volem és una societat d'individus més conscientment feliços. El projecte, en altres paraules, parteix de la convicció que *“des de l'educació no podem donar a la persona totes les pautes de resposta o no resposta emocional que pot arribar a necessitar al llarg de la seua vida. Sempre hi haurà algun moment en què una situació la superarà. La tasca a realitzar no consisteix a prevenir la resposta inadequada, sinó a preveure que esta es pugui donar, cosa que tranquil·litzarà la persona quan passe.”* (Eva Bach i Pere Darder, p. 65).

### I. INFORMACIÓ de l'EAP

#### “LA INTEL·LIGÈNCIA EMOCIONAL (IE)”

La intel·ligència emocional ens permet prendre consciència de les nostres emocions, comprendre els sentiments dels altres, tolerar les pressions i frustracions que suportem a la feina, accentuar la nostra capacitat de treballar en equip i adoptar una actitud empàtica i social, que ens brindarà millors possibilitats de desenvolupament personal.

Daniel Goleman ha estat el gran divulgador del concepte de la teoria científica que reforça el grau d'importància que ara donem a la intel·ligència emocional. En un llenguatge clar i accessible, Goleman

presenta una teoria revolucionària que ha fet trontollar els conceptes clàssics de la psicologia, els quals donaven prioritat a l'intel·lecte.

Sovint l'educació dels xiquets/es es limita estrictament a l'aspecte cognitiu i comportamental. La inhibició de les emocions, o més ben dit el control de les mateixes ajuda a desenvolupar estratègies que necessitem al llarg de la vida.

S'han de conèixer les emocions, com assumir-les i poder-les analitzar, utilitzant-les per al propi benefici en les relacions socials i, en definitiva per un bon anclatge de l'alumnat en el món que, amb acceleració i competència, l'espera...

- Verbalitzar i reconèixer el perquè del plor;
- Verbalitzar i reconèixer les situacions d'estrès;
- Verbalitzar i reconèixer les situacions de dol;
- Verbalitzar i reconèixer les situacions d'angoixa per un fet esperat.

A Catalunya existix un grup de recerca en orientació psicopedagògica –**GROP**– que treballa en les competències emocionals i la seua aplicació educativa. Segons Rafel Bisquerra, la intel·ligència emocional és molt important a les nostres vides per diverses raons:

- Perquè **intel·ligència i emoció** són dos aspectes essencials de la vida;
- Perquè de vegades, sense ser conscients, el que busquem és experimentar emocions;
- Perquè en la **IE** s'inclou la regulació de les emocions, que és un aspecte essencial per la convivència; en particular la regulació de la ira és un factor essencial en la prevenció de la violència; la regulació de la tristesa per a la prevenció de la depressió; la regulació de l'ansietat per a la prevenció de l'estrès.

Presentem una relació de materials pràctics del GROP sobre educació emocional, per fer boca est estiu:

- Àlvarez, M. (coord) et al. (2001). **Diseño y evaluación de programas de educación emocional**. Barcelona. Ciss-Praxis.
- Bisquerra, R. (2000). **Educación emocional y bienestar**. Barcelona . Praxis.
- Güell, M. Y Muñoz, J. (coord.) (2003). **Educación Emocional. Programa para la educación secundaria postobligatoria**. Barcelona. Praxis.
- López Cassà, E. (coord) (2003). **Educación emocional. Programa para 3-6 años**. Barcelona. Praxis.
- Pascual Ferris, V., Cuadrado Bonilla, M. (coord) (2001). **Educación emocional. Programa de actividades para educación secundaria obligatoria**. Barcelona. Praxis.
- Redorta, J., Obiols, M., Bisquerra, R. (2006). **Emoción y conflicto. Aprenda a manejar las emociones**. Barcelona. Paidós.
- Renom, A. (coord.) (2003). **Educación emocional. Programa para la educación primaria**. Barcelona. Praxis.

## II. INFORMACIÓ DEL CREDA

### “L'ESTIMULACIÓ LINGÜÍSTICA DE PROCESSOS MENTALISTES”

Cap als 5 anys els infants mostren una creixent habilitat per comprendre i reflectir emocions tant les pròpies com les dels altres, i per adonar-se que les experiències emocionals es poden controlar i fingir. Són habilitats que s'adquireixen de manera natural, ja que existix una motivació innata per compartir estats i emocions amb els altres.

Però existeix un grup d'infants que adquireixen estes habilitats amb dificultats per diferents causes (retard mental, síndrome de Down, disfàsia, trastorns semàntics i pragmàtics, autisme...).

Per altra banda existeixen estudis (Villiers, 2000) que indiquen que el raonament i l'expressió d'estes habilitats requereix domini de la sintaxi.

Per est motiu, una de les intervencions de l'especialista en llenguatge consistix en el “treball mentalista”, és a dir, es treballa l'estimulació explícita dels processos mentalistes i la seva expressió lingüística amb l'ajut del suport gràfic. El treball directe i sistemàtic amb l'alumne ens permet plantejar-li situacions en les quals cal interpretar l'estat mental dels personatges (content, trist, sorprès, avorrit...), aprendre a posar-se en el seu lloc, anticipar el que passarà després, esbrinar la causa de l'estat, veure's reflectit... Tot un seguit d'activitats que milloren, entre altres aspectes, la comprensió, la temporalitat i la causalitat...

Podem trobar recursos en el mercat per fer esta intervenció i us en presentem alguns exemples.

- MONFORT, M. y MONFORT, I.: EN LA MENTE. Un soporte gráfico para el entrenamiento de las habilidades pragmáticas en el niño. Madrid. Entha. 2001.
- DOMINGUEZ, I. y SANGUINETTI, H.: **Estimulación del lenguaje (1, 2, 3, 4)**. Madrid. CEPE. 1996.

## III. INFORMACIÓ DE L'ELIC

### “EI DOL MIGRATORI I LES EMOCIONS”

Tots busquem la felicitat i el benestar personal, però de vegades costa de trobar-la i és que tot l'alumnat nouvingut passa una època de canvi, tot el que envolta la persona que acaba de migrar canvia: des d'aspectes tan bàsics com l'alimentació o les relacions familiars i socials, el clima, la llengua, la cultura,...

La migració és una situació de canvi que sí que dona beneficis i guanys, però també comporta una sèrie de tensions i pèrdues que anomenem **dol**. El **dol** és un procés de reorganització de la personalitat d'un individu que té lloc quan perd alguna cosa que per a ella és molt important.

---

Si parlem de dol migratori hem de parlar de reelaboració de vincles: la persona que emigra ha de mantenir els vincles de les seues primeres etapes de la vida perquè a través d'ells manté la seua personalitat i la seua identitat com a persona; i a la vegada ha d'adaptar-se al país d'acollida, és a dir, ha de posar en marxa nous vincles, que en part substituiran els que ha deixat enrera. D'altra banda, però, en emigrar, el ser humà té també una sensació de força, de veure's capaç d'abordar el control del seu propi destí.

Segons Joseba Atxotegui, hi ha set tipus de dol de la migració i la interculturalitat:

1. El dol per la família i els amics i amigues.
2. El dol per la llengua
3. El dol per la cultura
4. El dol per la terra
5. El dol per l'estatus
6. El dol pel contacte amb el grup ètnic
7. El dol pels riscos físics.

### Com ho viuen els/les xiquets/es i els/les adolescents?

**La mainada** te poca autonomia i són molt influenciades per l'entorn. En principi, no tenen massa problema.

- Podríem parlar de **resiliència**, és a dir, la capacitat de superar-se, malgrat les adversitats que tinguen. Tenen la influència d'agents socialitzadors (família, escola, grup d'amics...)

- Les limitades capacitats cognitives de la quitxalla dificulten l'elaboració d'emocions i frustracions, però, en canvi, tenen una gran capacitat de contacte i interrelació amb allò nou.

- Tanmateix, això no vol dir que no passen un dol migratori, sí que el passen (enyoren la iaia, els seus amics, l'entorn, el paisatge...) però ho viuen d'una altra manera i saben fer front més prompte al canvi.

En canvi, **els/les adolescents**, ho viuen d'una altra manera:

- Crisi d'identitat
- Necessitat de pertinença i de diferenciació familiar
- Ambivalència de sentiments
- Qüestionament a les figures d'autoritat

Es dona una intensa interacció entre els canvis propis de l'adolescència amb els canvis propis del procés migratori, posant a prova la fortalesa del/de la jove i del seu entorn.

**Les emocions** bàsiques universals i naturals en tot procés de dol són: **Amor, ràbia, tristesa i por**. Aquestes emocions les elaboren amb mecanismes d'exteriorització i amb mecanisme d'evitació o repressió.

Moltes vegades el que volen és evitar el dolor, negar-lo, però el dolor no es pot evitar. Per acceptar aquest dol fa falta:

- Acceptar la realitat de les pèrdues;
- Viure el dolor del dol;
- Ajustament al nou context;
- Reinversió i recompromís amb la vida.

Per adaptar-se a la pèrdua:

- Prendre's seriosament les pèrdues xicotetes;
- Prendre's temps per sentir;
- Trobar formes de descarregar l'estrés;
- Donar sentit a la pèrdua;
- Confiar en algú;
- Deixar de banda la necessitat de controlar els altres;
- No resistir-se al canvi;
- ...

I els indicadors que el dol està elaborat:

- Més control en la vida;
- Menys llàgrimes;
- Disminució del sentiment d'abandonament;

- Sentiment personal de recuperació i major nivell d'energia;
- Major interès en activitats i a estar amb altres persones;
- Moments de pau;
- Menys demandes de consell als altres;
- Nou sentiment de respecte cap a un mateix i major capacitat d'afrontar noves situacions;
- Menys por a estar sol/a;
- Elaboració d'una nova concepció de la pèrdua;
- Emergència d'una nova identitat personal.

*Com podem ajudar a superar este dol migratori que patixen el nostre alumnat nouvingut?*

- Sent empàtics;
- Estant presents física i emocionalment;
- No improvisant;
- Respectant el procés de dol;
- No fent judicis ni interpretacions;
- Prenent cura de les pròpies emocions;

..

I amb tot l'alumnat del centre:

1. Fent-los una bona acollida
2. Treballar el company-tutor
3. Treballar des de la tutoria l'educació emocional: autoconeixement, empatia, autoestima, regulació de les emocions...
4. També es pot treballar a l'aula d'acollida les emocions i els sentiments: *El treball dels sentiments a l'aula d'acollida* de Montse Talavera Guix dos núm. 143 març 2008.

#### **IV. INFORMACIÓ del CRP**

**L'equip del CRP us demana que el professorat que dispose de materials de préstec de la mediateca del SE Montsià, els vage tornant durant el present mes de juny i no més tard del dia 22 del present. GRÀCIES.**

#### **EL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA ALS CENTRES I L'ACOMPANYAMENT PER PART DEL SERVEI EDUCATIU DEL MONTSIÀ**

El Projecte de convivència és el document que engloba el conjunt d'actuacions encaminades a la millora de la convivència en el centre educatiu i, per tant, recull les intervencions que el centre docent desenvolupa per tal de capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva de conflictes. El Projecte de Convivència recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes que es produïxen en l'aula, el centre i l'entorn, amb la finalitat de crear una atmosfera de treball i convivència segura i saludable.

El Projecte de convivència té com a missió contribuir a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat. I entre els objectius específics que contempla, a banda dels que ja hem esmentat, destaquem els següents:

- Ajudar l'alumnat a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món, enmig d'una societat complexa i líquida, amb un grau de conflictivitat creixent.
- Garantir una aplicació flexible i ferma de les normes
- Fomentar la cultura de la mediació com a eina bàsica en la gestió del conflicte
- Contribuir a una cultura de la pau i la no violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones

El Departament d'Educació ha planificat una estratègia per tal que la realització de l'esmentat Projecte es faça d'una manera fàcil, raonada, realista i amb la màxima participació per part dels agents educatius. Així doncs, en breu, els equips directius disposaran de l'accés a un aplicatiu informàtic que facilitarà molt tot el procés de realització del Projecte.

Els centres educatius disposaran de recursos (bibliogràfics, telemàtics, formatius, metodològics, ...), així com el suport directe

---

dels professionals del Servei Educatiu, els quals han rebut una formació específica per poder dur a terme un acompanyament de qualitat en l'elaboració del Projecte.

El procés d'elaboració de l'esmentat Projecte està pensat perquè hi participe el conjunt de l'equip docent del centre i també la resta de la comunitat educativa per tal que pugui englobar d'altres actuacions ja iniciades per millorar el clima del centre: mediació, inclusió, valors, tractament de la diversitat, ...). Per est motiu, el Projecte de Convivència ha estat familiarment anomenat com un **Pla de plans**.

### “Novetats maig ‘09”

#### ➤ Escrits/Llibres

- **I això, on va? Guia pràctica del reciclatge**

Gallego, José Luis; Cuní, Josep; [pròleg]  
614.7 GAL

- **Deconstruir la guerra**

Benítez, Francesc; Font, Tica; Pozo, Alejandro  
172.4 DEC

- **El centre educatiu: compromís i innovació. Jornada de Manresa, 12 d'abril de 2008.**

Generalitat de Catalunya. Consell Escolar de Catalunya  
371.014 CEN

- **Llicències d'estudis retribuïdes. Resum dels projectes. Curs 2008/09**

Subdirecció General de Formació Permanent i Recursos Pedagògics. 371 LLI

- **Força i violència en educació social**

Observatori d'Ètica Aplicada a la Intervenció Social  
369 FOR

- **Novetats en l'avaluació de l'educació primària. 2009.** Prats, Enric i d'altres

371.26 QUA

- **A sol i serena. Dones, món rural i pagesia**

Binimelis Adell, Rosa; Bosch Oliver, Mariona; Herrero Cabrejas, Amaranta;  
396 BIN

- **Competències educatives bàsiques**

371.212 COM

- **Els ensenyaments artístics**

371.03 ENS

- **FreconWin Corpus Canario de Inglés Oral.** Arnaiz i Castro, Patricia i altres

371.26:441 FRE

- **Aprentent del delta de l'Ebre. Memòria d'Activitats del Camp d'Aprenentatge del delta de l'Ebre 1982-83/2007-08**

Cid Favà, Oscar; [coordinació]  
570 APR

- **Resultats de llengua anglesa de l'alumnat de 4t de l'ESO de Catalunya. Avaluació de l'educació secundària obligatòria 2006**

Prats Cuevas, Joaquim; Amorós Basté, Carme  
371.26 RES

- **Criatures d'un altre planeta. Crònica d'una lluita contra la síndrome de Rett**

Pedrosa, Elisabet  
371.9 PED

- **Quiet**

Serra, Màrius  
371.9 SER

✓ **Llibertat emocional**

Salmurri, Ferran  
157 SAL

✓ **Mal d'escola**

Pennac, Daniel  
371.9 PEN

✓ **Sedueix-te per seduir. Viure i educar les emocions**

Bach Corbacho, Eva; Darder Vidal, Pere. 157 BAC

**- Balones fuera. Reconstruir los espacios desde la coeducación**

Subirats, Marina; Tomé, Amparo  
371.043 SUB

**- Conflictos escolares. Respuestas educativas**

Led, Pere; Girbau, Joan  
171 LED

**- Em vols conèixer? Autisme**

Galera, Asun; del Río, Carmina  
371.9/433.2 VOL

➤ Cd-rom/DVD

**- El joc del somni de l'aigua**

Centre Unesco de Catalunya-Unescocat.  
CD614.777 JOC

**- Fescat 07. Els jocs tradicionals, la recerca i la seva pedagogia**

Bantulà, Jaume; Lavega, Pere i altres  
CD793 FES

**- Conflictos escolares. Respuestas educativas. A.- Els conflictes escola/família**

Led, Pere; Girbau, Joan  
347.5 LED

**- Conflictos escolares. Respuestas educativas. B.- Els conflictes professors/alumnes**

Led, Pere; Girbau, Joan  
347.5 LED

**- Conflictos escolares. Respuestas educativas. C.- Els conflictes entre alumnes**

Led, Pere; Girbau, Joan  
347.5 LED

**- Conflictos escolares. Respuestas educativas. D.- Els conflictes a l'entorn escolar**

Led, Pere; Girbau, Joan  
347.5 LED

➤ Revistes

**- Perspectiva escolar, 333. Cerebell, educació i aprenentatge. R370 PER**

**- GUIX 354. Quina incidència té la formació en els centres**

R370 GUI

**- GUIX TIC 27. Suplement Guix 354**

R370 GUI

**- Cuadernos de Pedagogia 390. Educación para el desarrollo**

R370 CUA

**- OGE . Organización y gestión educativa.**

Monográfico "Convivència en la escuela"  
R370 OGE

**- In-fàn-ci-a 168. Educar de 0 a 6 anys**

R370 INF

**RECOMANATS:**

- Dossier sobre el film "La clase" a Cuadernos de Pedagogia, 390 "Educación para el desarrollo" (monogràfic).. Maig-09
- "Literatura popular tradicional" (monogràfic). Escola Catalana, 457. Març-Abril'09

**Altres informacions d'interès:**

**Bones pràctiques**



- Durant el mes de juny es publicaran noves fitxes de **Bones pràctiques educatives** a la secció **Pràctica compartida** de la XTEC.
- A més de les bones de pràctiques detectades i que els centres proposen, també cal tindre en compte les experiències que es presenten a jornades i congressos de pràctiques innovadores.
- Recordeu que convé completar tots els camps de les fitxes de bones pràctiques, especialment la referida a la informació de les persones validadores, el resum i els descriptors finals.

## JORNADES D'EXPERIÈNCIES I TROBADES 2009

**Horari:** 9 a 14 h.

**Lloc:** Sala d'actes Serveis Territorials d'Educació a les Terres de l'Ebre

**Inscripcions:** del 8 al 17 de juny

### TROBADA

#### Biblioteca escolar

Terres de l'Ebre

Data jornada: 25 de juny. [INSCRIPCIÓ](#)

Trobada pedagògica que oferirà una conferència a càrrec de Gloria Durban i presentació d'experiències de biblioteques escolars del territori. Vol ser un espai per posar en comú experiències però al mateix temps reflexionar i buscar noves propostes dinamitzadores sobre l'ús de la biblioteca en els processos d'ensenyament-aprenentatge i en la relació de la biblioteca escolar amb la biblioteca pública.

### EXPERIÈNCIES TAC,

#### experiències per a compartir

Data jornada: 26 de juny. [INSCRIPCIÓ](#)

Esta jornada adreçada a tot el professorat, té com a objectiu l'intercanvi d'experiències TAC entre els centres de les Terres de l'Ebre.

### TROBADA

#### Escoles Verdes

Terres de l'Ebre

Data jornada: 29 de juny. [INSCRIPCIÓ](#)

Jornada adreçada essencialment al professorat d'escoles verdes i/o interessat en l'educació ambiental. Activitat de sensibilització i presentació de recursos.

Més informació a la nostra pàgina web, <http://www.xtec.net/crp-montsia/>

## NOTÍCIES DELS CENTRES EDUCATIUS

### L'IES LA SÈNIA

El dia 13/05/2009 sortia publicat al DiariEbre de Tarragona la notícia que un alumne de 3r ESO de l'IES La Sènia, Ícar I.O., de 15 anys, era un dels guanyadors del concurs "Drets Humans al Carrer" de l'Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC). El seu conte *Més fort que una pedra* explica la relació entre un jove palestí i l'altre israelita durant una convenció.

***Més fort que una pedra*** serà un dels trenta contes seleccionats per formar part d'un llibre que és el resultat del concurs Drets Humans al Carrer, al que es van presentar un total de 127 narracions. El IDHC repartirà la publicació per tots els CEIP i IES de Catalunya. A més la Generalitat de Catalunya patrocina un programa de "Contacontes" basat en els contes premiats en esta edició del certamen. FELICITATS!!!

### HORARI DEL SERVEI EDUCATIU!!!

- Del 8 de juny fins al 15 de juliol l'horari d'atenció del Servei Educatiu del Montsià serà de 8.00 a 15.00 h.
- Del 16 de juliol al 31 d'agost (ambdós inclosos) estarem de vacances.
- De l'1 al 10 de setembre, inici del curs 2009/10, l'horari d'atenció del Servei Educatiu del Montsià serà de 8.00 a 15.00h.

## BONES VACANCES D'ESTIU!!!!

\*\*\*\*\*

Si voleu que us fem arribar el **Full Informatiu** al vostre c/e, envieu-nos un correu a [crp-montsia@xtec.cat](mailto:crp-montsia@xtec.cat) o truqueu-nos al telèfon 977 70 44 20 (ext.1)

